



CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 430 din 26.05.2021

Dosar nr.: 959/2020 conexas cu 961/2020, 962/2020 și 967/2020

Petiția nr.: 7523/23.11.2020, 7570/24.11.2020, 7552/25.11.2020, 7644/27.11.2020

Petenți: , , ,

Reclamat: Ministerul Educației Naționale

Obiect: prevederile OUG 141/2020 care includ o excepție pentru anul școlar 2020-2021 la susținerea examenelor nepromovate la obținerea gradelor didactice I și II.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentelor

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

Ministerul Educației Naționale

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin.4, din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adresei 8807/18.12.2020, din cauza contextului epidemiologic și a stării de urgență instituită, a solicitat acordul soluționării în lipsă, fără audierea părților, și depunerea unui punct de vedere în temeiul principiului inversării sarcinii probei.

4. Totodată, prin intermediul aceleiași adrese, Colegiul director a invocat din oficiu excepția necompetenței Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării pentru aspectele de interpretare a prevederilor Legii 628/2020, excepția prematurității pentru presupuse efecte discriminatorii ale unui proiect de lege neadoptat

5. Procedura legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentelor

6. Petentele, cadre didactice care nu au promovat examenul de grad didactic grad II la una dintre probe, în anul universitar 2019-2020, consideră că prin Ordonanța de Urgență 141/2020 privind instituirea unor măsuri pentru buna funcționare a sistemului de învățământ și pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011 produce efecte discriminatorii între cadrele didactice.

7. Astfel, acestea precizează că „la art. 242 alineatul 6 se introduce alineatul (6') cu



următorul cuprins: (6¹) Prin excepție de la alineatul 6 pentru anul școlar 2020-2021, în caz de nepromovare a unei probe din cadrul examenelor pentru obținerea gradelor didactice II și I, acesta poate fi repetată în anul școlar următor. Alineatul 6: în caz de nepromovare, examenele pentru obținerea gradelor didactice II respectiv I pot fi repetate la un interval de cel puțin 2 ani școlari.”

8. Acestea consideră că se creează o situație discriminatorie între dascăli, în funcție de anul în care nu au promovat examenul, deoarece unii vor avea dreptul să susțină examenele de grade didactice în anul școlar următor, iar ceilalți nu.

9. Mai mult, acestea consideră că au fost discriminate față de cei din anii anteriori din cauza modificării procedurii și a structurii susținerii probelor de examen.

10. Din cauza pandemiei au fost comasate în interval de 3 ore probele de examen care conțineau elemente de didactica specialității și elemente de pedagogie și de psihologie - contrar celor din anii trecuți, care erau probe distincte, susținute în zile diferite, cu timp diferit alocat.

Susținerile reclamatei

11. Reclamata, prin notele scrise depuse la dosar, susține faptul că situația prezentată de către petenți nu se încadrează în prevederile art.2 din OG nr.137/2000 republicată, cu modificările și completările ulterioare. Așa cum a reținut Tribunalul București prin sentința civilă nr. 5005 din data de 07.12.2012 pronunțată în dosarul nr. 71462/3/2011, discriminarea poate fi invocată numai în raport cu situații identice, similare, sau analoage în care se află două sau mai multe persoane, față de care se aplică un tratament diferențiat, fără ca acesta să fie justificat de un scop legitim și fără ca metodele de atingere a aceluși scop să fie adecvate și necesare.

12. Petenții din prezenta cauza au fost candidații din seria 2019-2020, care au participat la examenul de promovare în gradul didactic I și II în anul 2019-2020. Această serie a fost afectată de situația pandemică la finalul anului de susținere a examenului de grad.

13. Astfel, au fost luate măsurile necesare privind ultima parte premergătoare examenului, precum și a examenului în sine.

14. Astfel, cadrele didactice înscrise la gradul didactic II au beneficiat de modificarea condițiilor, activităților specifice, structurii probelor de examen și a calendarului de organizare și desfășurare a examenului de acordare a gradului didactic II, potrivit OMEC nr. 4303 din 21 mai 2020 pentru modificarea și completarea Metodologiei privind formarea continuă a personalului din învățământul preuniversitar, aprobată prin Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 5.561/2011.

15. Printre măsurile speciale de sprijin, realizate se regăsesc următoarele:

✓ Recunoașterea și echivalarea calificativului obținut la inspecția curentă 1 sau 2 cu notă, pentru candidații înscriși pentru susținerea probei scrise în sesiunea august 2020, pentru care nu s-a efectuat inspecția specială, după cum urmează:

✓ nota 10 - dacă la inspecția curentă 1 sau 2 candidatul a obținut calificativul "foarte bine";

✓ nota 8 - nota minimă pentru promovare- dacă la inspecția curentă 1 și 2 candidatul a obținut calificativul "bine";

✓ - Prelungirea cu o lună a termenelor de transmitere a documentelor specifice, prevăzute de Metodologie, conform art. 14, alin. (2A1): Pentru sesiunea 2020, termenul

prevăzută la alin. (2) se prelungește cu o lună.

✓ Considerarea perioadei de suspendare a activităților didactice-perioadă de vechime efectivă la catedră.

✓ Susținerea unei probe unice (și nu a două probe), o probă scrisă.

✓ Astfel, potrivit art. 14 alin (2A1) din actul normativ menționat mai sus:

✓ (2A1) Pentru sesiunea de examen 2020, candidații la obținerea gradului didactic II susțin o singură probă, scrisă, care conține elemente de pedagogie și de psihologie, precum și elemente din metodica specialității.

16.Reglementările art.242 alin. (6A1) din OUG nr.141/2020 privind instituirea unor măsuri pentru buna funcționare a sistemului de învățământ și pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011 sunt aplicabile candidaților care vor participa la examenul de promovare în gradul didactic I și II în anul școlar 2020/2021.

17.Pentru candidații din seria 2020-2021 care s-au aflat într-o situație mult mai dificilă din cauza pandemiei cu SARS-CoV-2, care se răsfrânge asupra întregului an școlar 2020-2021(fiind suspendată activitatea didactică în totalitate) și nu numai asupra procedurii de examen cum a fost în cazul seriei 2019-2020, când pentru asigurarea continuității în desfășurarea activităților didactice la nivelul sistemului de învățământ, au fost reglementate anumite măsuri speciale prin Ordonanța de urgență nr.141 din 19 august 2020 privind instituirea unor măsuri pentru buna funcționare a sistemului de învățământ și pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011, adoptată de Guvernul României, ca urmare a constatării încetării efectelor legislației specifice, odată cu sfârșitul anului școlar/universitar 2019 - 2020.

18.Astfel, reclamatul susține că în prezenta cauză sunt două situații total diferite, reglementate de două acte normative distincte cu aplicabilitatea guvernată de principiul neretroactivității legii, reglementat de art. 15 alin.(2) din Constituția României.

19.Aceste două situații nu sunt identice, similare, sau analoage, reglementările legale aplicabile acestor două situații distincte sunt specifice în funcție de impactul diferit asupra candidaților la promovarea gradului didactic I și II creat de situația pandemică cu SARS-CoV-2, în anul școlar 2019-2020 și anul școlar 2020-2021.

20.Concluzionând la cele expuse mai sus, reclamatul menționează că a asigurat securitatea raporturilor juridice în domeniul educației și a implementat toate măsurile necesare astfel încât efectele negative generate de pandemia de SARS-CoV-2 să aibă un impact minim asupra sistemului de învățământ.

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil

21. În speță sunt aplicabile următoarele prevederi legale:

22. **Constituția României actualizată:**

23. **Articolul 16**

24.(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

25.(2) Nimeni nu este mai presus de lege.

26.(3) Funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate, în condițiile legii, de persoanele care au cetățenia română și domiciliul în țară. Statul român garantează

egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru ocuparea acestor funcții și demnități.

27.(4) În condițiile aderării României la Uniunea Europeană, cetățenii Uniunii care îndeplinesc cerințele legii organice au dreptul de a alege și de a fi aleși în autoritățile administrației publice locale.

28.O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare republicată:

29.Art. 2

a. *„Orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice*

30.Art. 11

a. *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la sistemul de educație de stat sau privat, la orice formă, grad și nivel, din cauza apartenenței acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.”*

31. Legea nr. 1/2011 privind educația națională:

32.Art. 2 – alin 4: Statul asigură cetățenilor României drepturi egale de acces la toate nivelurile și formele de învățământ preuniversitar și superior, precum și la învățarea pe tot parcursul vieții, fără nicio formă de discriminare;

33.Art. 3. - Principiile care guvernează învățământul preuniversitar și superior, cât și învățarea pe tot parcursul vieții din România sunt:

34. a) principiul echității - în baza căruia accesul la învățare se realizează fără discriminare;

35. j) principiul asigurării egalității de șanse;

36. Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale

37. Articolul 14 Interzicerea discriminării

38. *„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”*

39. Potrivit dispozițiilor art. 63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor publicată în M.Of. nr. 348 din 6 mai 2008, „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției”.

40. Luând act de plângere, astfel cum este formulată, Colegiul urmează a analiza excepția prematurității invocate din oficiu și pe care urmează să o respingă, întrucât aspectele sesizate și-au produs efecte de la momentul aprobării Ordonanței de Urgență

nr. 141/2020.

41. Față de excepția necompetenței Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării referitoare la interpretarea și aspectelor legate de interpretarea unor acte normative, Colegiul director urmează să o respingă, analizând faptele de fond.

42. Pe fond, în strânsă legătură cu obiectul petiției și incidența acestuia la prevederile O.G. nr. 137/2000 republicată, cu modificările și completările ulterioare, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin. 1 din O.G. 137/2000.

43. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile, dar care sunt tratate în mod diferit pe baza apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

44. Prin urmare, Colegiul Director reține că, pentru ca o faptă să fie calificată drept faptă de discriminare, trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții:

45. Existența unui tratament diferențiat aplicat în situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile.

46. Existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare.

47. Tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.

48. Sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță trebuie să fie corelat cu apartenența lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, respectiv art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis.

49. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Ori, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai în baza apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de petentă constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau

inacțiunea imputată părții reclamate.

50.În speța de față, Colegiul director constată că petentele reclamă faptul că, prin intrarea în vigoare a Ordonanței de Urgență 141/2020, acestea sunt discriminate în raport cu cadrele didactice care nu au promovat același examen în interiorul anului universitar 2020-2021, pentru care noul act normativ prevede anumite facilități.

51.Astfel, raportat la raționamentul expus anterior, Colegiul director constată că nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, categoriile de cadre didactice cu care se compară, în funcție de anul școlar în care nu au promovat examenul de grad didactic, nu se află în situații similare. Prin intrarea în vigoare a acestor prevederi legale, s-a dorit ca aceste modificări să vină în sprijinul cadrelor didactice candidate la promovarea gradului didactic sub impactul situației pandemice. Totodată, Colegiul director face trimitere la art. 15 din Constituția României republicată, "(1) Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea. (2) Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile."

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Se respinge excepția prematurității;
2. Se respingere excepția necompetenței Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării;
3. Nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare. Nu sunt situații similare;
4. O copie se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: -

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita:

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări online din data de 26.05.2021 au fost:

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru, DIACONU Adrian– Membru, GRAMA Horia – membru, HALLER István – Membru, JURA Cristian – Membru, LAZĂR Maria

(online) – Membru, MOȚA Maria – membru, POPA Claudia Sorina - Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui C.N.C.D. nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS Csaba Ferenc
Membru Colegiul Director,
Președinte C.N.C.D.

Data redactării: 31.05.2021, M.L./A.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.